

Liza Roznberg

Viena pora batu, VŽM 4589

Pučia vėjas, šalta ir šlapia
Ir aš negaliu šiandien būti gatvėje.
Mano mažoji sesutė ir aš turime abi vieną porą batų.
Mažoji šiandien ūmiai kažkur užtruko,
Kur batai. Ji šiandien kalbėjosi su manimi,
Aš ją pasiūpau mušti,
Nors nežinau, kaip tai nutiko, aš
Pirmą kartą pastebėjau mažąją teisiąnt [mane],
Ir nuslopo iškart mano
Pyktis, mano širdyje užsidegęs,
Ir aš dėl to susigėdau,
Per porą minučių gerai suvokiau esmę.
Jei nori, tariau, imk batus ir
Imk juos visam laikui, nes aš esu
Stipri ir galiu sutikti basa mielai vaikščioti.
Ji pažvelgė ir nepasijudino iš vietos. Matau,
Ji nepatikėjo nė vienu mano žodžiu. Tada priėjau
Arčiau prie lovos ir paglosčiau jos galvelę
Ir pakartojau tą patį dar kartą
Tik tylesniu balsu: jei nori, imk batus
Ir avėk juos kiekvieną dieną.
Nes aš esu stipri ir galiu sutikti
Basa mielai vaikščioti.
Norėjau dar daugiau jai pasakyti, bet
Mano balsą užgniaužė ašaros.

Pasirašyta: „Roznberg Liza, 12 metų“

Bombos, VŽM 4655, p. 100. P. 98, 99 – šios dainos kartojimas

Autorius – nežinomas; melodija – pagal „Važiuoja vaikinai, važiuoja“; užrašė Liza Rozenberg, Žydų mokyklos mokinė.

1943 m. vasarą gestapo žudikas Mureris sušaudė 100 žydų už tai, kad žydai įnešdavo į getą maisto. Pasak liaudies dainelės, štai sutiks Murerį tos pačios bombos, kurias sovietų lėktuvai numetė ant karinių objektų Vilniuje.

Mureris pareikalavo Genso:
Turi būti šimtas vyrų,
Nes įnešama [į getą]
Duona, sriuba ir vynos.
Gensas pasipiktino jo reikalavimu –
Daugiau taip nebus.
Tuoju Vilniuj bombos bus.
Bombos, bombos
Krinta!
Bombos, bombos
Jau krinta.
Stogai, namai
Štai taps griuvėsiais ir duobėmis,
Bombos, bombos
Krinta.
Gensui kyla
Sąmyšis galvoje.
Jis nurodinėja ir šaukia pranašišškai
Štai jau nusiminęs,
Mureris su lietuviais
Išvyksta jau,
Juos gali sutikti bomba kely.

Iš vieno kampo į kitą, VŽM 4590

Iš vieno kampo į kitą įpratęs mane lydėti
Į partizanų dienas. Įpratęs paprastai laimėti,
Priešai lyg musės visi krinta ant žemės.
Pats mušė mano draugas narsus, nutrenkė priešus
Ant žemės. Aš tau, mano ištikimas drauge,
Padėsiu su aštriu kardu.
Tu prisimeni tikriausiai, kaip neilgai kartu
Tęsėme juos mušti?
Parako jiems davėme tuomet prie ežero
Bazių.

Priedainis

Kažkas turi išdrįsti mūsų krašto pagailėti,
Kylam mes abu į žygį

Priešo mušti ir išvartyti, kad jis
Prisimintų mus ilgai.

Priedainis

VŽM 4590 reverse – Mošės Kulbako eilėraščio nuorašas

Pamačiau žydiškus žodžius
Kaip mažus paukščius,
Kaip kibirkštys blyksteli iš tamsios rūdos.
Jaučiu žydiškus žodžius kaip tyrus balandžius,
Kaip tyrus balandžius,
Balandžiai burkuoja ir burkuoja širdy...

Pasirašyta: „Roznberg Liza, 12 metų“